

XÂY DỰNG PHÒNG BỘ MÔN NGOẠI NGỮ ĐA CHỨC NĂNG TRONG NHÀ TRƯỜNG PHỔ THÔNG THAY CHO MÔ HÌNH PHÒNG LAB HOẶC NGHE-NHÌN HIỆN NAY

NGUYỄN HỮU LONG

Chuyên viên ngoại ngữ Sở GD&ĐT Quảng Ngãi

1. Dẫn nhập

Chiến lược dạy học ngoại ngữ ở bậc phổ thông không thể không tính toán đến các điều kiện về cơ sở vật chất với các nguồn tư liệu, tài liệu học tập và trang thiết bị đa kênh, đa phương tiện (multi-media teaching facilities). Và làm thế nào để khai thác các nguồn tư liệu, phương tiện này có hiệu quả để phục vụ dạy, học và tự học trong điều kiện thực tế các trường phổ thông ở Việt Nam hiện nay?

Trong những năm vừa qua, các trường phổ thông đã có kế hoạch thành lập thư viện chuẩn, xây dựng phòng nghe-nhìn, phòng học tiếng để phục vụ dạy học nói chung, dạy học ngoại ngữ nói riêng. Thực tiễn triển khai cho thấy:

- Trong thư viện rất hiếm có sách hoặc tài liệu dạy-học ngoại ngữ,
- Phòng nghe-nhìn chủ yếu chỉ để dạy một vài tiết ngoại khoá hoặc xem video,
- Phòng Lab (25-30 cabin) khi mua sắm thì chi phí lớn, khi bảo quản thì tốn kém và khó khăn trong điều kiện khí hậu Việt Nam, khi sử dụng thì cồng kềnh, bất tiện, không phù hợp số lượng lớp đông 45 học sinh trở lên.

Làm thế nào để có thể nâng cao chất lượng dạy, học và tự học ngoại ngữ tại nhà trường phổ thông Việt Nam trên cơ sở khai thác tận dụng các nguồn tư liệu và phương tiện nghe-nhìn hiện có? Chúng tôi xin đề xuất một mô hình: Phòng bộ môn ngoại ngữ đa chức năng (tạm dịch: multi-function language resource and study room).

2. Giải trình

Cụ thể về "Phòng bộ môn ngoại ngữ đa chức năng trong nhà trường phổ thông" như sau:

2.1. Qui cách:

Tối thiểu như một lớp học bình thường; tối ưu thì đảm bảo được các điều kiện về tiện nghi ánh sáng, nguồn điện, bố trí ngăn cách khu vực với những chức năng khác biệt, nhiệt độ phòng, cách âm,... thuận lợi cho thấy và trò nghiên cứu, thảo luận và tự học.

2.2. Trang thiết bị và tài liệu phục vụ dạy, học và tự học

+ Trang thiết bị: (tối thiểu)

01 máy photocopy

01 máy vi tính và máy in

10 máy cát-xét (có earphone hoặc headphone riêng kèm theo mỗi máy)

01 máy thu băng cát-xét

01 TV hoặc video (có earphone hoặc headphone riêng kèm theo)

01 máy đèn chiếu

+ Tài liệu, tư liệu phục vụ dạy học:

Tủ sách dùng chung cho giáo viên bộ môn (tự trang bị, gồm các tư liệu chuyên môn và nghiệp vụ)

Tủ sách bồi dưỡng cho học sinh (xếp theo chuyên đề: từ vựng, ngữ âm, ngữ pháp, nghe hiểu, đọc hiểu, nói và viết, tài liệu luyện thi, ôn thi, ...)

Sách và tạp chí tham khảo

Tác phẩm văn học, sách đọc thêm và giải trí (loại dễ đọc dành cho học sinh)

Tài liệu bồi dưỡng nâng cao dành cho học sinh tự học (gồm các bài học và băng cát-xét soạn thành tiết 30-45 phút, chia thành nhiều bậc từ sơ cấp đến trung cấp, theo các hệ thống chủ đề sau:

từ vựng, ngữ pháp, ngữ âm, nghe hiểu, đọc hiểu, nói, viết, tài liệu luyện thi (PET, IELTS, TOEFL, ...), ôn thi tốt nghiệp, luyện thi vào Đại học, và một số chuyên đề khác về Đất nước học.

(Tài liệu này trước mắt do giáo viên tổ bộ môn trong nhà trường phổ thông tự tập hợp hoặc biên soạn dần từng bước; lâu dài có thể có các trường Đại học và Cao đẳng hoặc các nhà xuất bản cùng tham gia).

2.3. Chức năng

"Phòng bộ môn ngoại ngữ đa chức năng trong nhà trường phổ thông" có những chức năng như sau:

1/ *Phòng bộ môn*: Là nơi giáo viên bộ môn hội họp, lưu trữ hồ sơ chuyên môn của tổ, để đồ dùng dạy học, soạn bài và làm dđdh (sử dụng các tư liệu và máy vi tính, cát-xét, photocopy, v.v...)

2/ *Thư viện bộ môn*: với các tủ sách dùng chung, tư liệu tham khảo, sách đọc thêm, ... do tổ tự quản cùng với sự phối hợp tự giác của một số học sinh năng khiếu)

3/ *Phòng nghe-nhìn*: Mỗi ca 10 học sinh, dưới hình thức tự học, tự bồi dưỡng có giáo viên hướng dẫn (có earphone nên không ảnh hưởng đến các hoạt động khác trong phòng), video sử dụng trong các buổi học theo chương trình hoặc ngoại khoá.

4/ *Phòng tự học*: Dành cho học sinh năng khiếu muốn tự trau dồi thêm ngoại ngữ trong thời gian ngoài giờ học chính khoá (khai thác, sử dụng các tài liệu đã soạn thành tiết, và các tư liệu khác).

5/ *Câu lạc bộ ngoại ngữ*: Địa điểm sinh hoạt câu lạc bộ ngoại ngữ có thể tận dụng các trang thiết bị và tư liệu hiện có trong phòng bộ môn.

6/ *Trung tâm tư liệu nguồn*: Với các tủ sách dùng chung, tư liệu chuyên môn và nghiệp vụ, máy vi tính, máy thu cát-xét, máy photocopy, "Phòng bộ môn ngoại ngữ đa chức năng" có thể cung ứng tư liệu dạy, học và tự học cho giáo viên và học sinh trong nhà trường.

3. Kết luận

Công cụ lao động đóng vai trò quyết định hiệu suất lao động, và một môi trường không khí bộ môn trong nhà trường sẽ có tác dụng kích thích động viên thầy trò hăng hái, say mê hơn. "Phòng bộ môn ngoại ngữ đa chức năng" chắc chắn sẽ giúp đạt được những mục tiêu này, và hơn thế nữa, có thể tạo điều kiện khả thi để mang lại hiệu quả dạy, học và tự học cao hơn cho cả thầy và trò trong nhà trường phổ thông Việt Nam, góp phần thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước.